

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 4. Quis ex reprobis Angelis primus peccaverit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

fecati sunt visione Verbi, quam demones nunquam habuerunt. Non tamen omnes Angeli cognoverunt perfectè, neque equaliter. Unde demones multo minus, Christo existente in mundo, perfectè mysterium Incarnationis cognoverunt.

Resp. Utrumque loqui tantum de sanctis Angelis, adeoque utrique satisfieri, si dicantur sancti Angeli à principio beatitudinis, quod brevi mora subsecutum est principium creationis, mysterium Incarnationis cognovisse in Verbo; quamvis, ut ait S. Thomas, non omnes æqualiter cognoverint; sed alii perfectius, alii minus perfectè, prout Deus eis revelavit.

ARTICULUS III.

Utrum via Angelorum aliquandiu, & quandiu duraverit.

RESPENSIO I.

VIA Angelorum aliquandiu duravit.

Prob. 1. Ex Script. Nam Ezechielis c. 28. Luciferus dicitur: *Perfectus in viis tuis à die conditionis tue, donec inventa est iniquitas in te.* Ex quibus verbis aperte colligitur Luciferum, ac proinde omnes alios Angelos reprobos (non enim ante Luciferum peccaverunt) in statu gratiæ, in quo conditi fuerant, aliquandiu perseverasse. Atqui Lucifer & alii Angeli reprobi tandiu fuerunt in statu viæ, quandiu fuerunt in statu gratiæ: tunc enim tantum desierunt esse in viâ, cum coeperunt esse in termino damnationis; & coeperunt esse in termino damnationis, cum peccaverunt, & peccando exciderunt à statu gratiæ. Ergo, &c.

Prob. 2. Ex Patribus. Secundum Patres, Angeli sancti gloriam consecuti sunt ob meritum perseverantiæ, sive quia in statu gratiæ, in quo conditi fuerant, liberè permanserunt. Ergo secundum Patres, Angeli sancti gloriam consecuti non sunt, nisi postquam in statu gratiæ, in quo conditi fuerant, liberè permanserunt: nam mercedis collatio supponit meritum in re. Ergo secundum Patres, Angeli sancti aliquandiu fuerunt, antequam gloriam consecquerentur: nam permanere, dicit essentialiter aliquam durationem. Ergo secundum Patres, Angeli sancti aliquandiu fuerunt in viâ: non enim desierant esse in viâ, nisi cum gloriæ terminum affecti sunt.

Prob. ant. Ex S. Augustino lib. 22. de Civit. c. 1. In eo summo permanentibus ceteris (bonis Angelis) ut de sua sine fine permansione certi essent, tanquam præmium ipsius permansionis dedit. Lib. 12. ejusdem operis cap. 9. *Eo sunt isti ab illorum societate discreti, quod hi (boni) in eadem voluntate bona manserunt, illi (mali) ab ea deficiendo mutati sunt, mala scilicet voluntate.* Et inferius: *Istis (malis) mala voluntate cadentibus, illi (boni) amplius adjuti ad eam beatitudinis plenitudinem, unde se nunquam casuros certissimi fierent (liberè scilicet permanendo) pervenerunt.* Lib. de bono persever. cap. 7. *Diabolo cum suis cadente, in veritate steterunt (boni Angeli), & ad securitatem perpetuam non cadendi, in qua nunc eos esse certissimi sumus, pervenire meruerunt.* Et lib. de corr. & grat. cap. 11. *Angeli sancti.... cadentibus aliis per liberum arbitrium, per idem liberum arbitrium steterunt ipsi; & hujus mansionis debitam mercedem recipere meruerunt, tantam scilicet beatitudinis plenitudinem, qua eis certissimum sit, semper se in illa esse mansuros.*

Ex S. Prospero lib. 1. de vita contemplat. cap. 3. *Merito sua stabilitatis (boni Angeli) in æternum felices effecti, de sua permansione securi sunt.*

Et ex Gregorio Magno lib. 5. Moral. c. 28. *Misericors omnipotens Deus naturam summorum Spirituum bonam, sed mutabilem condidit: ut & qui permanere nollet, ruerent; & qui in conditione persisterent... eo majoris apud Deum meriti fierent, quo mutabilitatis suæ motum statione fixissent.*

Prob. 3. Ratione. Vel Angeli sancti in primo instanti creationis suæ glorificati fuerunt, vel tantum postea. Non primum; alioquin aut nunquam fuerunt in viâ, aut simul in viâ & termino fuerunt. Utrumque autem falsum est & absurdum. Ergo secundum. Ergo aliqua mora intercessit inter eorum creationem & glorificationem. Ergo aliquandiu duravit eorum viâ: tandiu enim duravit eorum viâ, quandiu non fuerunt in glorificationis termino.

Similiter vel Angeli mali peccaverunt in primo instanti creationis, vel postea tantum peccaverunt. Non primum: Angeli enim mali creati fuerunt cum amore casto, quo proinde in primo instanti creationis suæ conversi sunt in Deum, eique adhaeruerunt. Eos autem peccasse mortaliter in sensu composito hujus amoris, manifestè repugnat. Ergo secundum. Ergo inter eorum creationem & eorum peccatum, adeoque & eorum damnationem, aliqua intercessit mora. Ergo aliquandiu fuerunt in statu viæ: tandiu enim fuerunt, quandiu non fuerunt in termino damnationis.

RESPENSIO II.

Via Angelorum non diu duravit.

Prob. Angeli omnes cum mundo corporeo creati fuerunt, & jam erant in termino, quando Adamus lapsus est; nam mali Angeli jam peccaverant, & ob peccatum erant damnati, adeoque jam boni Angeli ob perseverantiam gloriam consecuti erant: Deum enim eodem instanti & Angelos deficientes damnasse, & permanentes glorificasse, quis neget? Atqui Adamus non longo post mundi corporei creationem tempore lapsus est. Ergo non diu duravit via Angelorum. Quandiu autem præcisè duraverit, quis certò definiet?

ARTICULUS IV.

Quis ex reprobis Angelis primus peccaverit.

Nota 1. Multos ex Angelis, à Deo cum amore casto creatis, postea peccasse constat, 1. ex Scriptura. Nam Job cap. 4. dicitur: *Ecce qui serviunt ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit pravitatem.* Et 2. B. Petri cap. 2. *Deus Angelis peccantibus non pepercit.* 2. Ex traditione, cujus certissimum monumentum est unanimis Patrum omnium consensus.

Nota 2. Unum, qui Diabolus, Satan, & Lucifer nominatur, inter Angelos, qui peccaverunt, primum peccasse, & deinde ceteros ad peccandum induxisse, communis est Patrum & Scholasticorum sententia, & colligitur ex Apocalyp. cap. 12. ubi dicitur: *Michael & Angeli ejus preliabantur cum dracone; & draco pugnabat, & angeli ejus: & non valuerunt, neque locus inventus est eorum amplius in caelo.* Et projectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur Diabolus & Satanas, qui seducit universum Orbem: & projectus est in terram, & angeli ejus cum illo missi sunt.

Hic Angeli, qui peccaverunt, vocantur Angeli Satanæ, quia illo suadente peccaverunt, & Satanas illos ad defectionem suam pertrahendo fecit suos, illosque Deus, & quidem justè, ipsi voluit esse subiectos in pœnam consensus mali: *A quo enim quis superatus est, hujus & jure merito servus est.* Hinc de Satana dicitur lib. Job cap. 41. *Ipse est rex super universos filios superbia.* Et Matth. cap. 12. vocatur Princeps dæmonum, seu malorum angelorum: *Hic (Christus) non ejicit demones nisi in Beelzebub principe demoniorum.* Hinc homines, qui peccant, vocantur filii diaboli, quia cum primus omnium peccaverit, & exemplum peccandi dederit, est veluti primus peccantium parens. Sic 1. Joan. cap. 3. dicitur: *Qui facit peccatum, ex diabolo est: quoniam ab initio diabolus peccat.* Et Joan. cap. 8. Christus ait Phariseis: *Vos ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio.*

initio, & in veritate non stetit. His præsuppositis, quaeritur utrum Angelus ille, qui primus peccavit, & alios ad peccandum induxit, fuerit omnium Angelorum supremus? Pro quo sit

RESPONSIO.

Qui primus inter reprobos Angelos peccavit, & alios ad peccandum induxit, fuit in perfectione naturali supremus inter omnes Angelos.

Prob. Ex Scriptura. Nam 1. de diabolo dicitur, Job cap. 40. *Ipse est principium viarum Dei*. Dicitur autem diabolus principium viarum Dei, vel quia solus creatus est ante omnes alias creaturas, vel quia omnium creaturarum quoad naturalem perfectionem præstantissima est. Non primum: quia Deus omnes Angelos eodem instanti cum mundo corporeo de nihilo condidit. Ergo secundum. Sic verba laudata interpretatur S. Gregorius lib. 32. Mor. c. 18. *Principium, inquit, viarum Dei Behemoth dicitur; quia nimirum cum cuncta creans (Deus) ageret, hunc primum condidit, quem reliquis Angelis eminentiorem fecit.*

2. Isaia cap. 14. de eodem diabolo dicitur, sub nomine Regis Babyloniorum: *Quomodo cecidisti de caelo, Lucifer, qui mane oriebaris?* Quibus verbis Propheta significat Luciferum Angelum tantum ceteris Angelis excelluisse, quantum Lucifer stella stellis ceteris excelsit. Hunc locum sic intellexit S. Bernardus serm. 1. de adventu Domini, cum ait: *Initium omnis peccati superbia; quæ tam velociter ipsum quoque sideribus cunctis clarius micantem, æterna caligine obtenebravit Luciferum: quæ non modo angelum, sed angelorum principem in diabolum commutavit.*

3. Ezechiel cap. 28. sic alloquitur eundem diabolum sub nomine Regis Tyri: *Tu signaculum similitudinis (Dei), plenus sapientia, & perfectus decore, in deliciis Paradisi Dei fuisti: omnis lapis preciosus operimentum tuum: sardius, topazius, & jaspis, chrysolitus, & onyx, & berillus, sapphirus, & carbunculus, & smaragdus. Tu cherub extensus & protegens. in medio lapidum ignitorum ambulasti.*

Quem locum sic interpretatur S. Gregorius c. proximè laudato: *Quid boni non habuit, si signaculum Dei similitudinis fuit? Ipsum signaculum Dei similitudinis (Propheta) dicit: ut quò subtilior est in natura, eò in illo similitudo Dei plenius credatur expressa. Novem dicit (Propheta) genera lapidum, quia nimirum novem sunt ordines Angelorum. quibus Behemoth iste apertus fuisse describitur: quia eos quasi vestem ad ornamentum suum habuit, quorum dum claritatem transenderet, ex eorum comparatione clarior fuit. Cherub plenitudo sapientia interpretatur, & idcirco iste Cherub dicitur, quia transcendisse cunctos scientia non dubitatur. Et quia comparatione claritatis suæ ceterorum claritatem obumbrasse creditur, ipse extensus & protegens fuisse perhibetur. Reliquos enim quasi obumbrando operuit, qui eorum magnitudinem excellentia majore transcendit.*

4. Idem Ezechiel c. 31. naturalem diaboli sub nomine Assyriorum Regis excellentiam allegoricè describit his verbis: *Cedri non fuerunt altiores illo in paradiso Dei, abietes non adequaverunt summitatem ejus, & platani non fuerunt eque frondibus illius: omne lignum paradisi Dei non est assimilatum illi, & pulchritudini ejus.*

Quæ verba sic exponit S. Gregorius loco laudato: *Hujus primatus (diaboli) eminentiam conspicit Propheta, cum dicit: Cedri non fuerunt. qui namque accipi in cedris, abietibus & platani possunt, nisi illa virtutis celestium proceræ celsitudinis agmina. quæ quamvis excelsa sint condita, huic tamen nec prælatæ sunt, nec æquata. Ista arbor in paradiso Dei tot quasi condensas frondes habuit, quot sub se positas supernorum spirituum legiones attendit. Qui idcirco peccans sine venia damnatus est, quia magnus sine comparatione fuerat creatus.*

Prob. 2. Ex Patrum testimonio, Tertulliani scilicet

lib. 2. contra Marcionem cap. 10. ubi hoc Ezechielist *Tu signaculum, &c.* de diabolo ait esse dictum, ut eminentissimo Angelorum, ut Archangelo, ut sapientissimo omnium. Gregorii Nazianz. in carn. *Princeps Lucifer in sublime elatus. amisit splendorem.* Cyrilli Hier. catech. 2. *Archangelus* (hoc est, Angelorum omnium princeps) cum esset bonus, diabolus postea dictus est. Paschasii Diaconi lib. 2. de Spiritu sancto cap. 3. *Hic ergo (diabolus) nullum in creaturis superiorem se, ut reor, habuit; nullum medium inter se & Deum vidit, in cuius emulatione superbia stimulo concitatus assurgeret, & ideo nullum ante se stare in ordine militia celestis aspiciens, ipsi rerum Domino se æquare præsumpsit.*

S. Gregorium & S. Bernardum jam citavimus, quibus consentit Hugo Vict. Summ. Sent. tract. 2. c. 4. Non desunt tamen etiam ex Patribus antiquis, qui negent Luciferum fuisse supremum omnium Angelorum. Magister Sent. lib. 2. dist. 6. scribit Luciferum omnibus aliis cadentibus excellentiorem, nec interstantes aliquem eo digniorem fuisse. Denique sanctus Thomas in 2. distinct. 6. quaest. 1. art. 1. in O. & hic quaest. 63. art. 7. in O. sententiam nostram ut probabiliorem defendit.

ARTICULUS V.

Quodnam fuerit primum Luciferi peccatum.

RESPONSIO I.

Primum Luciferi peccatum fuit peccatum superbiae.

Prob. 1. Ex Scriptura. Nam Isaia cap. 14. sic diabolum sub nomine Regis Babylonis alloquitur: *Detratta est ad inferos superbia tua. Quomodo cecidisti de caelo, Lucifer, qui mane oriebaris? Qui dicebas in corde tuo: In Cælum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum. Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo. Et Ezechiel cap. 28. sub nomine Regis Tyri: *Elevatum est cor tuum in decore tuo: perdidisti sapientiam tuam in decore tuo, in terram projecisti te.**

Prob. 2. Ex unanimi omnium fere Patrum consensu, post tertium sæculum. Paucos pro omnibus hic allegamus, Athanasium scilicet in orat. de virginitate, ubi sic ait: *Ingeni remedium est ad salutem animi humilitas; ciam Satanæ non ob scortationem, aut adulterium, aut furtum dejectus sit e Cælo, sed superbia illum inde precipitavit infra ipsum abyssum, cuius hæc verba fuerunt: Ascendam, & ponam solium e regione Dei, & ero equalis Altissimo.*

Gregorium Nazianzenum orat. in Christi nativitate, ubi dicit: *Luciferum propter superbiam caliginem effectum esse.* Idem reperit orat. 2. in Pascha. Nazianzeno adjungo Chrysostomum homil. 1. in 2. Epistol. ad Thetis. *Nullum est, inquit, malum quod conferri possit cum superbia: hominem efficit demonem, hoc est, similem demoni, qui demon & caligo effectus est per superbiam.*

Cyrillum Alexandr. lib. 5. in Joan. cap. 4. ubi hæc habet: *Quid. diabolum ex celestibus aulis expulit? an quod honorem expetierit, creata quidem nature convenientem, sed conditione sua potiorem ac majorem? An vero quod ausus sit dicere: Ero similis Altissimo? Imaginatus enim est rem creatam ad Creatoris naturam ascendere posse, & cum universi rectore Deo in eodem throno conjesuram.*

Augustinum lib. 11. de Genes. ad litt. cap. 13. ubi ait, factum esse ut rationalis creatura spiritus sua potestate propter excellentiam delectatus, tumesceret superbia, per quam caderet a beatitudine spiritualis paradisi, & invidentia contabesceret. Et cap. 16. Quando, inquit, defecerit superbia diabolum, ut naturam suam bonam prava voluntate perverteret, Scriptura non dicit: ante tamen factum fuisse (quam hominem ad peccandum induceret,) & ex hac enim homini invidisse, ratio manifesta declarat. Et lib. 22. contra Fau-

stum